

KNJIŽNICA BREŽICE

Letni načrt nakupa knjižničnega gradiva v Knjižnici Brežice v letu 2021

Uvod

Letni načrt nakupa določa cilje, namen, kriterije, obseg, strukturo in dostopnost knjižničnega gradiva. Letni načrt nakupa je osnova za izgradnjo, razvoj, vzdrževanje ter vrednotenje knjižnične zbirke kot jedra knjižnice.

Poslanstvo

V Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Brežice je navedeno, da je poslanstvo knjižnice trajno in nemoteno izvajanje knjižnične dejavnosti za vse občane občine Brežice, ter zadovoljevanje izobraževalnih, informacijskih, kulturnih in razvedrilnih potreb uporabnikov. Smo proaktivna, uporabnikom prijazna in ustrežljiva, dostopna in kakovostna ustanova, družabni prostor za vse generacije in socialne skupine. Smo izvajalci knjižnične dejavnosti, posredniki med uporabniki in knjižničnim gradivom.

V ta namen knjižnica oblikuje in vzdržuje knjižnično zbirko oz. izbira, nabavlja, obdeluje, hrani in daje v uporabo knjižnično gradivo.

Zakonske podlage in referenčni dokumenti

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), Ur. l. RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13 in 68/16, 61/17 in 21/18-ZN Org),
- Zakon o knjižničarstvu, Ur. l. RS, št. 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15),
- Pravilnik o pogojih izvajanja knjižnične dejavnosti kot javne službe, Ur. l. RS, št. 73/03, 70/08 in 80/12,
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice: 2018–2028,
- Deklaracija o otrokovih pravicah,
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Brežice, Ur. l. RS, št. 87/03, 77/11,
- Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Knjižnice Brežice, verzija 1.23.,
- Izhodišča za pripravo strategije razvoja splošnih knjižnic 2013–2020.

1 Namen in cilji nakupa

1.1 Namen nakupa

Namen nakupa knjižničnega gradiva je, da v skladu z javnim interesom na področju kulture omogoči, da knjižnica ponudi knjižnično gradivo, ki bo:

- zadovoljevalo kulturne, informacijske, izobraževalne, raziskovalne in socialne potrebe okolja,
- spodbujalo, razvijalo in širilo informacijsko opismenjevanje,
- podpiralo vseživljenjsko učenje in smotrno izrabo prostega časa,
- omogočilo dopolnjevanje zbirk domoznanskega gradiva za lokalne študije,
- prispevalo k razvoju pismenosti in bralne kulture,
- kakovostno podpiralo formalno in neformalno izobraževanje in informiranost,

- prispevalo k osebnem in osebnostnem razvoju prebivalcev,
- ustrezalo uporabnikom s posebnimi potrebami.

1.2 Cilji nakupa knjižničnega gradiva:

- graditi kakovost in obseg knjižnične zbirke, zlasti njihove aktualnosti in prilagojenosti ugotovljenim potrebam okolja,
- omogočiti čim večjo dostopnost knjižničnega gradiva za vse uporabnike, posodabljanje knjižnične zbirke s knjižničnim gradivom različnih vrst, oblik in dostopnosti,
- približevanje strokovnim priporočilom o sestavi in obsegu zbirke.

2 Okolje, v katerem deluje Knjižnica Brežice

Občina Brežice, v kateri deluje Knjižnica Brežice s svojima kolekcijama premičnih zbirk Cerklje ob Krki in Pišece ter od oktobra 2020 tudi s Posavsko potujočo knjižnico (PPK), je občina, ki v veliki meri meji na Hrvaško. S PPK bomo knjižnično dejavnost približali tudi težje dostopnim krajem v brežiški občini. V letu 2021 načrtujemo 27 postajališč.

Brežice imajo pomembno geostrateško lego. Površina občine meri 268 km². Poseljena je s 109 manjšimi naselji, ki so razporejena v 20 krajevnih skupnostih. Gostota prebivalstva je 90,14 prebivalca na km², kar je manj od slovenskega povprečja. Skupni prirast prebivalstva je 1,37 na tisoč prebivalcev.

Skupno število prebivalcev je 24.051, od tega 12.016 moških, 12.035 žensk. Odraslih je 20.043, otrok in mladostnikov do 18. leta je 4.008.

Glede na izobrazbo odraslih prevladuje srednja izobrazba, višješolska in visokošolska skupaj pa rahlo naraščata iz leta v leto.

Na področju občine deluje 9 vrtcev (vključno z enoto podružnične šole). Trenutno je v vrtec vključenih 881 otrok.

V 8-ih osnovnih šolah in 1 podružnični šoli je 2.039 učencev. Imamo 1 osnovno šolo s prilagojenim programom, ki jo obiskuje 26 učencev.

Ravno tako imamo v Brežicah izpostavo oz. enoto Varstveno delovni center Brežice. V Knjižnici Brežice se zavedamo pomena dela z uporabniki s posebnimi potrebami, zato že vrsto let sodelujemo z Varstveno delovnim centrom Brežice in z osnovno šolo s prilagojenim programom iz Brežic. V Domu upokojencev Brežice izvajamo bralna krožka Lastovke in Mlade lastovke, oskrbovancem pa dostavljamo tudi zeleno gradivo. Za slepe in slabovidne bomo zbirko dopolnjevali z izborom zvočnih knjig z nakupom dodatnih licenc za izposojno preko mobilne aplikacije Audibook, z zvočnimi knjigami na fizičnih nosilcih, s knjigami s povečanim tiskom ... Dopolnjujemo tudi zbirko gradiva za dislektike in za tiste, ki imajo težave z branjem.

Od srednjih šol imamo Gimnazijo Brežice, ki ima tudi športni oddelek, ter Ekonomsko in trgovsko šolo (ETrŠ), ki ju obiskuje 706 dijakov. Izobraževalni programi na ETrŠ so naslednji: 3-letni program trgovcev, 4-letni program ekonomski tehnik in 4-letni program predšolska vzgoja ter nov 3-letni program bolničar negovalec ter 4-letni program zdravstvena nega (srednja medicinska sestra).

Visoko šolstvo predstavljata Višja strokovna šola z višješolskim programom ekonomist in Fakulteta za turizem. Naše šole obiskuje tudi del dijakov in študentov iz ostalih slovenskih občin, nekaj tudi iz sosednje Hrvaške.

Prebivalstvo je v večini slovensko, od ostalih narodnostnih skupin na območju občine živijo Hrvati, Srbi, Bošnjaki, Albanci in Romi.

Dnevnih migracij je največ zaradi dela, administrativnih, šolskih, zdravstvenih in upravnih storitev ter nakupovanja.

Gospodarstvo obsega zelo razvit zdraviliški turizem, kmetijstvo, energetiko, storitvene dejavnosti ter malo podjetništvo.

Glede na upoštevanje značilnih in posebnih potreb okolja bomo zbirko dopolnjevali z gradivom za zadovoljevanje različnih potreb okolja (informacijske, izobraževalne, raziskovalne in kulturne potrebe).

3 Ciljne skupine uporabnikov Knjižnice Brežice

3.1 Predšolski otroci

Za predšolske otroke bomo nakupovali gradivo, ki:

- omogoča začetno spoznavanje predmetov in pojmov (barve, oblike, živali, rastline, okolja ...),
- pripomore k razvijanju domišljije, vedoželjnosti in ustvarjalnosti,
- pomaga razvijati pozitivne občutke v stiku s knjigo in knjižnico.

Gradivo bo na različnih medijih, dodatni kriteriji nakupa so likovna oprema in varnost. Nakupljeno (in obstoječe gradivo) bo nadgrajeno z različnimi oblikami dela z otroki in njihovimi starši. Nadaljevali bomo tudi sodelovanje z vrtci.

3.2 Osnovnošolci

Osnovnošolci so razdeljeni v tri starostne skupine (C, P, M) – cicibani, pionirji in mladinci.

Za njih bomo nakupovali gradivo, ki:

- omogoča razvoj bralne spretnosti,
- razvija bralne potrebe in navade,
- razvija vedoželjnost,
- omogoča spoznavanje in uporabo informacijskih priročnikov,
- pomaga pri šolskih, seminarskih in dodatnih nalogah,
- obravnava probleme odraščanja, osebne identitete, nasilja, drog itn.

Gradivo bo poučno in leposlovno ter na različnih medijih. Glavna kriterija sta kakovost vsebine in likovna oprema.

3.3 Srednješolci

Ta skupina uporabnikov že ima razvito stopnjo bralnih in informacijskih spretnosti, uporablja večinoma knjižnično gradivo za odrasle.

Pri nakupu gradiva za srednješolce bomo pozorni na:

- gradivo, ki je v pomoč pri šolskih obveznostih (priročniki, zbirke nalog, priprava za maturo itd.),
- gradivo o problemih odraščanja in družbenih odstopanjih,
- gradivo za nadaljnje poklicno usmerjanje,
- gradivo s področij, kjer je zanimanje mladih večje (šport, glasba, film ...),
- elektronske podatkovne zbirke in vire.

3.4 Študenti

Nakupovali bomo priporočeno študijsko literaturo za področji humanistike in naravoslovja ter zbirke nalog, priročnike in strokovno periodiko. Posebna pozornost bo veljala nakupu elektronskih virov.

3.5 Odrasli uporabniki

Za odrasle uporabnike bomo nakupovali gradivo različnih strok in znanstvenih disciplin vseh stopenj zahtevnosti. Zbirko bomo dopolnjevali tudi s tujejezičnim gradivom. Nakupovali bomo leposlovje vseh zvrsti in slogov s poudarkom na slovenski literarni ustvarjalnosti, klasična in nagrajena dela v tujih jezikih ter leposlovje za učenje tujih jezikov. Nakupovali bomo tudi:

- kakovostno glasbo in igrane filme,
- domoznansko gradivo,
- informativno in strokovno periodiko,
- gradivo z informacijami javnega značaja.

3.6 Upokojenci in starejši uporabniki

Gradivo, nakupljeno za upokojence, mora pokrivati osebne interese in potrebe starejših uporabnikov, zlasti za:

- ohranjanje mentalnih sposobnosti,
- kreativno preživljanje starosti,
- pozitivno naravnost do življenja in starosti.

Skušali bomo zagotoviti čim več gradiva z večjimi črkami, fizično lažjih knjig ter gradiva, ki je tiskano na nebleščečem papirju.

Ciljna skupina uporabnikov knjižnice so tudi ustanove, organizacije in društva s področja gospodarstva in storitev, javnih služb, šolstva, kulture, turizma, socialnega varstva itd.

Ta skupina uporabnikov pogosto uporablja tudi domoznansko gradivo

Pozornost pri nakupu gradiva s sredstvi Ministrstva za kulturo bomo posvetili knjigam v javnem interesu, ponatisom knjig slovenskih klasikov in ponatisom izvirnih slovenskih strokovnih del za mladino in odrasle ter kakovostnim knjigam za mladino in otroke.

Pri nakupu bomo upoštevali še vsebine, povezane z naslednjimi obletnicami oziroma pomembnejšimi dogodki v letu 2021: 30. obletnica osamosvojitve Republike Slovenije, predsedovanje Slovenije Svetu EU, leto Josipa Ipavca in Josipa Jurčiča, 200. obletnica ustanovitve Deželnega muzeja za Kranjsko, 300. obletnica Škofjeloškega pasijona.

4 Zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb okolja

4.1 Gradivo za zadovoljevanje informacijskih potreb prebivalcev obsega:

- splošne informativne serijske publikacije v slovenskem jeziku ter uglednejše evropske časnike v angleškem in nemškem jeziku,
- gradivo, ki vsebuje informacije javnega značaja,
- gradivo, ki zadovoljuje informacijske potrebe posameznika v vsakdanjem življenju.

4.2 Za zadovoljevanje izobraževalnih potreb okolja bomo zagotavljali:

- gradivo različnih strokovnih, tematskih in znanstvenih področij različnih stopenj zahtevnosti od poljudnega do akademskega,
- gradivo za formalno, neformalno in vseživljenjsko učenje,
- gradivo za osvajanje novih medijev in tehnologij,
- gradivo za osebno in osebnostno rast,
- poučno gradivo za mlade uporabnike, od začetne do razvite stopnje spoznavanja različnih pojmov,
- gradivo, ki je v pomoč pri šolskih nalogah na vseh stopnjah.

4.3 Gradivo za zadovoljevanje raziskovalnih potreb okolja

Nakupovali bomo predvsem gradivo vseh vrst za domoznanske in lokalne študije, raziskave zgodovine, kulture in aktualnih tem v našem okolju. Sodelujemo tudi pri izvajanju raziskovalnih nalog v osnovnih in srednjih šolah ter pri seminarških in diplomskih nalogah na visokošolskem področju tako, da zagotavljamo ustrezen izbor strokovnega gradiva oz. virov.

4.4 Kulturne potrebe okolja

Kulturne potrebe okolja bomo zadovoljevali z izgradnjo in vzdrževanjem zbirk leposlovnega gradiva za različne starostne in zahtevnostne stopnje, z nakupom kakovostnih posnetkov glasbenih in filmskih del, predvsem slovenske in evropske produkcije. Nakupovali bomo tudi kakovostno literaturo z različnih področij umetnosti.

5 Razvijanje branja, oblikovanje bralne kulture in razvijanje informacijske pismenosti

V Knjižnici Brežice ustvarjamo pogoje za razvoj branja že pri otrocih v predbralnem obdobju. S pomočjo različnih bralnih programov spodbujamo otroke in njihove starše, da čim več berejo in da otroci doživljajo branje, knjige in knjižnico kot prijetno doživetje. Za najmlajše bodo v naši knjižnici potekale aktivnosti »Bralna mavrica«, »Vrtec na obisku«, »Pravljica z ustvarjalnico« ter »Knjižničarka na obisku«. S programom Bralna mavrica že vrsto let spodbujamo družinsko branje. S pomočjo staršev, vzgojiteljev in učiteljev predšolskim otrokom od tretjega leta starosti in učencem prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja približamo svet branja.

Osnovnošolce spremljamo skozi njihov razvoj bralnih spretnosti. Pri tem jih spodbujamo tako, da v vsakem razvojnem obdobju ponudimo njihovi starosti ustrezno knjižnično gradivo. Za osnovnošolce izvajamo programe: »Mini Bologna«, zabavni in poučni kviz »Kako dobro poznam Andersena?«, »Lov za knjižnim zakladom«, »Čarobni svet preteklosti«, »Prvošolčki na obisku«, »Franceta Prešerna knjižnični žur«, »Spoznajmo pesnika/pisatelja« in »Zakladi domačega kraja – domoznanstvo« ter nacionalni program »Rastem s knjigo«. Med poletnimi počitnicami se pridružimo projektu Poletavci – poletni bralci in Naj poletavci ter tudi v tem času promoviramo mladinsko književnost in branje. Sodelujemo tudi pri različnih bralnih značkah. Osnovnošolcem od 2. do 5. razreda je na voljo dejavnost »Beremo s tačkami«. Gre za posebno metodo, kjer otrok bere psu (prednost imajo otroci z bralnimi težavami) ter posledično izboljša bralne in komunikacijske sposobnosti. Ob prisotnosti živali se namreč bolj osredotočijo na aktivnosti ali pogovor ter pozabijo na svoje omejitve. Mesečno izvajamo »Uganko meseca«, ki je namenjena otrokom dveh starostnih skupin (do 10 let in od 10 do 15 let). Vsak mesec izžrebamo po enega nagrajenca iz vsake starostne skupine, ki prejme knjižno nagrado. Z dogodkom »Noč z Andersenom« na poučen način obeležimo svetovni dan knjig za otroke in rojstni dan svetovno znanega danskega pravljicarja H. C. Andersena. Noč knjige smo v letu 2020 zaradi izrednih razmer izvedli preko spleta. Povezali smo se z osnovnimi šolami, knjižničarka pa je knjige tujih dežel predstavila osnovnošolcem. Za otroke od 3. do 6. razreda izvajamo še »Torkovo druženje³«. Za učence 9. razredov pripravljamo delavnico »Rastemo z e-viri«. Na delavnici se lahko sprehodijo med elektronskimi knjižnimi policami in spoznajo brezpapirno branje ter spletni portal elektronskih knjig Biblos. Prav tako se srečajo še z ostalimi elektronskimi bazami (npr. dLib, Britannica, Kamra, Europeana ...). Različne dejavnosti izvajamo tudi v kolekcijah premičnih zbirk in s tem omogočamo dostopnost storitev tudi bolj oddaljenim krajem v občini.

Za srednješolce redno izvajamo »Preživimo uro v domoznanski zbirki«, »Rastem s knjigo« in »Rastemo z e-viri«.

K branju spodbujamo tudi uporabnike s posebnimi potrebami. Motiviramo jih za obiskovanje knjižnice in jih navajamo na samostojno uporabo le-te. Na »Kekčevi bralni poti« se nam tako pogosto pridružijo učenci osnovne šole s prilagojenim programom (OŠPP) in varovanci varstveno delovnega centra (VDC).

Za odrasle izvajamo bralna krožka v Domu upokojencev Brežice, kjer oskrbovancem dostavljamo tudi zeleno gradivo. Skupaj z Valvasorjevo knjižnico Krško in Knjižnico Sevnica sodelujemo v bralnem projektu »Posavci beremo skupaj«. Vključili smo se tudi v projekt Družinska pismenost (nosilka projekta je Mestna knjižnica Kranj).

Uporabnike individualno seznanjamo še z e-branjem oz. Biblosom, izposojajo zvočnih knjig na portalu Audibook in ostalimi e-viri (dLib, Ebsco Host, Europeana, Britannica idr.).

Vse, ki se zanimajo za krajevno zgodovino in dogajanja, spodbujamo k branju gradiva iz naše domoznanske zbirke. K branju vabimo tudi z rednimi tematskimi razstavami v Knjižnici Brežice kot tudi v kolekcijah premičnih zbirk Cerklje ob Krki ter v Pišecah.

Tudi v letu 2021 bomo usmerjeni v promocijo branja in dviga bralne kulture ter v sodelovanje pri vseh tovrstnih aktivnostih. Nakupovali bomo knjige z velikimi tiskanimi črkami za začetno fazo učenja branja ter jih ustrezno označevali, knjige z malo besedila za postopno pridobivanje bralnih spretnosti in kakovostne slikanice.

Za šolarje bomo nakupovali pester in kakovosten izbor leposlovja za vse starostne skupine, kakor tudi primerne strokovne in leposlovne knjige za dislektike.

Za odrasle bomo nakupovali leposlovno gradivo različnih zvrsti, slogov in zahtevnosti, leposlovje za preživljanje prostega časa, slovensko leposlovje ter izdaje del v javnem interesu. Nakupovali bomo tudi lažje berljivo gradivo (z večjimi črkami ...) za starejše, ki imajo težave z vidom, in to gradivo ustrezno označevali. Pri nakupu knjig v tujih jezikih bomo izbirali literarne klasike, kakovostne in nagrajene knjige v izvirnih jezikih ter nadaljevali izgradnjo zbirke jezikovno lažjih in prilagojenih tujejezičnih del, primernih za učenje tujih jezikov.

5.1 Razvijanje informacijske pismenosti

Razvijanje informacijske pismenosti bomo omogočali z nakupom novih, dopolnjenih in posodobljenih izdaj enciklopedij, priročnikov, slovarjev in leksikonov. Kупovali bomo tudi e-knjige na portalu Biblos in zvočne knjige na portalu Audibook v slovenskem jeziku ter članom omogočali dostop do različnih podatkovnih baz.

Posebno bomo skrbeli za gradiva s področja računalniškega opismenjevanje ter uporabo elektronskih virov. K razvijanju informacijske pismenosti bo pripomogla tudi ponudba informacij javnega značaja. V sodelovanju z osnovnimi (s sedmošolci) ter srednjimi šolami (dijaki prvih letnikov) izvajamo program »Rastem s knjigo«, s ciljem informacijskega opismenjevanja in uporabe kataloga ter knjižnice.

6 Upoštevanje značilnih in posebnih potreb okolja

6.1 Upoštevanje značilnih potreb okolja

Pri izgradnji in vzdrževanju knjižnične zbirke upoštevamo:

- starostno, izobrazbeno in socialno strukturo prebivalstva,
- strukturo članov in uporabnikov knjižnice – številčno po ciljnih skupinah,

- značilnosti občine Brežice kot posavske in obmejne občine, h kateri gravitira zelo veliko naselij z malo prebivalcev,
- dnevno migracijo, ki prihaja v mesto zaradi dela, šolanja, nakupovanja, upravnih, zdravstvenih ali kakšnih drugih storitev,
- razvojne prioritete lokalnih skupnosti,
- aktualne družbene razmere,
- dejavnost različnih organizacij, društev, institucij in medijev.

6. 2 Upoštevanje posebnih potreb okolja

Okolje, v katerem deluje Knjižnica Brežice, ima vse značilnosti ostalih posavskih občin s poudarkom na bogastvu naravne in kulturne dediščine. Razlike so v mikrookolju.

Občina Brežice je vse bolj upravno, administrativno in zdravstveno središče (Obmejna policija, Davčna uprava, Bolnišnica Brežice, Urgentni center Brežice). Ima zelo razvito šolsko mrežo (8 osnovnih šol in ena podružnična šola, Gimnazija Brežice, Ekonomska in trgovska šola Brežice – 5 različnih izobraževalnih programov, Višja strokovna šola, Fakulteta za turizem). Razvito je tudi otroško varstvo (9 vrtcev).

Ker občina meji na Hrvaško, je precej prebivalcev hrvaško govorečih. Posebne značilnosti občine so zelo razvit zdraviliški in kmečki turizem, kmetijstvo ter energetika. Storitvene dejavnost ter malo podjetništvo. Ima zelo pomembno geostrateško lego. Tu poteka pomembna cestna in železniška povezava. Na našem območju delujejo tudi tri ustanove za občane s posebnimi potrebami, za katere redno izvajamo bibliopedagoške ure.

Pri izgradnji knjižnične zbirke upoštevamo:

- število potencialnih uporabnikov ter poskušamo opredeliti njihove interese,
- mestni oz. podeželski značaj okolja,
- migracijske tokove,
- prisotnost neslovenskih narodnostnih skupin,
- nadaljnji razvoj turizma, gostinstva, kmetijstva, energetike in podjetništva (posebej smo pozorni na potrebe in zahteve razvitega turizma in gostinstva, tako s strani zaposlenih v turizmu kot tudi zahtev domačih in tujih gostov),
- prebivalce in uporabnike s posebnimi potrebami.

7 Kriteriji nakupa knjižničnega gradiva

7.1 Aktualnost knjižničnega gradiva

Aktualnost novo nakupljenega gradiva bomo zagotovili z vsebinami, ki so posodobljene, dopolnjene oz. se nanašajo na nova strokovna in znanstvena spoznanja:

- z nakupom posodobljenih prevodov klasičnih književnih del,
- s posodabljanjem in dokupom gradiva v priročnih zbirkah,
- z odpisom zastarelega in izrabljenega gradiva.

Pri nakupu gradiva bomo zlasti pozorni na aktualno produkcijo domačih del s področja leposlovja in humanistike.

Pozornost pri nakupu gradiva bomo posvetili knjigam v javnem interesu, ponatisom knjig slovenskih klasikov in ponatisom izvirnih slovenskih strokovnih del za mladino in odrasle ter kakovostnim knjigam za mladino in otroke.

Pri nakupu bomo upoštevali še vsebine, povezane z naslednjimi obletnicami oziroma pomembnejšimi dogodki v letu 2021: 30. obletnica osamosvojitve Republike Slovenije,

predsedovanje Slovenije Svetu EU, leto Josipa Ipavca in Josipa Jurčiča, 200. obletnica ustanovitve Deželnega muzeja za Kranjsko, 300. obletnica Škofjeloškega pasijona.

7.2 Zastopanost različnih vrst gradiva

V letu 2021 načrtujemo nakup v višini 0,11 enote knjižničnega gradiva, 0,10 enote knjižnega gradiva ter 0,01 enote neknjižnega gradiva na prebivalca.

Serijskih publikacij bomo nabavili 127 naslovov.

Jezikovna struktura knjižničnega gradiva bo sestavljena iz 90 % slovenskega jezika, ostali predvideni jeziki so: angleški, nemški, hrvaški, srbski, albanski, francoski, italijanski, španski, ruski in romski.

7.3 Zastopanost knjižničnega gradiva na različnih medijih

Pri načrtovanju nakupa smo predvideli nakup 95 % knjižničnega gradiva v tiskani obliki (knjige, brošure, periodika) ter 5 % gradiva na ostalih medijih:

- zvočni posnetki (glasbene, govorne vsebine na CD-jih),
- video posnetki (igrani filmi in izobraževalne vsebine na DVD-jih),
- e-knjige
- CD-romi,
- multimedijski kompleti,
- notno gradivo,
- zemljevidi,
- igrače,
- elektronske podatkovne zbirke,
- domoznansko neknjižno gradivo: razglednice, fotografije, plakati, koledarji, zemljevidi in drobni tisk.

7.4 Zastopanost različnih tematskih oziroma predmetnih področij

Glede zastopanosti različnih tematskih in predmetnih področij izhajamo iz priporočil standardov: razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom: do 50 % strokovnega gradiva in do 50 % leposlovja. Z velikostjo krajevne knjižnice naj bi se povečal tudi delež strokovnega gradiva.

Nakup strokovnega gradiva bo usmerjen v skladno zastopanost različnih strokovnih in znanstvenih vsebin, v različno poglobljenost ter zahtevnost – od poljudnih do zelo zahtevnih del. Na ta način bomo zadovoljili uporabnike z različnim nivojem predznanja in izobrazbe. Nakup leposlovnega gradiva bo sledil raznolikosti literarnih zvrsti in žanrov. Posebno pozornost bomo namenili delom slovenskih ustvarjalcev. Pri leposlovju za najmlajše bomo pozorni tudi na likovno opremljenost del. Ker je produkcija mladinskih strokovnih del manjša, bomo v priročne mladinske zbirke vključevali tudi poljudna dela in dela za odrasle, če bodo ustrezala nivojem znanj mlajših uporabnikov.

7.5 Ostali kriteriji izbire knjižničnega gradiva

- Literarna oziroma umetniška kakovost,
- veljavnost, reference, recenzije oziroma literarne kritike,
- nadgraditev vsebin v dosedanji zbirki,
- ustrezna predstavitev vsebine (spremna beseda),
- bralna stopnja (otroci, mladostniki, odrasli),
- ciljni uporabniki: predšolski in šolski otroci, študenti, nezaposleni, zaposleni in starostniki,

- jezik,
- prepoznavnost avtorja in naslova,
- prepoznavnost založnika,
- cena.

8 Omogočanje enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce občine Brežice

Knjižnica Brežice vsem svojim obiskovalcem in uporabnikom omogoča vse storitve, kot jih določa Uredba o osnovnih storitvah knjižnic.

Poleg osrednje knjižnice v Brežicah knjižnične storitve nudimo tudi na lokacijah kolekcij premičnih zbirk Cerklje ob Krki ter Pišece. V oktobru 2020 je s poslovanjem začela Posavska potujoča knjižnica (skupni projekt Valvasorjeve knjižnice Krško, Knjižnice Brežice, Knjižnice Sevnica in Knjižnice Laško, enota Radeče). Na ta način bomo knjižnično dejavnost približali tudi težje dostopnim krajem v brežiški občini in s tem zmanjšali razlike v dostopnosti gradiva za prebivalce v občini. V letu 2021 načrtujemo v občini Brežice 27 postajališč.

Osrednja knjižnica je odprta 59 ur tedensko. Premična zbirka s kolekcijama premičnih zbirk Pišece in Cerklje v povprečju 4,5 ur tedensko in Posavska potujoča knjižnica v skladu z Uredbo. Omogočamo 100 % dostopnost do knjižničnega kataloga.

Načrtujemo dvakratni obrat celotne knjižnične zbirke ter članstvo okoli 18 %.

Knjižnica Brežice aktivno sodeluje pri dopolnjevanju vzajemnega kataloga, s čimer skrbi, da so informacije o gradivu dostopne takoj. Vse informacije o kupljenem gradivu so dostopne v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema. Za dostopnost gradiva skrbimo tudi s prostim pristopom v vseh enotah. Za gradivo, ki ga knjižnica nima, organiziramo medknjižnično izposajo (za gradivo iz dolenskega območja brezplačno do porabe sredstev, ki jih zagotavlja Ministrstvo za kulturo). Za člane do 18. leta starosti, invalide, brezposelne ter prejemnike socialne pomoči ni letne članarine.

9 Obseg in struktura nakupa knjižničnega gradiva

Glede na razpoložljiva sredstva v letu 2021 v Knjižnici Brežice načrtujemo nakup 0,11 enote na prebivalca, kar je 2.654 enot knjižničnega gradiva oziroma 110 enot na tisoč prebivalcev. Pri nabavi neknižnega gradiva načrtujemo nakup 133 enot oziroma 5,53 enote na tisoč prebivalcev. Pri strukturi gradiva se želimo čim bolj približati priporočenemu razmerju gradiva za odrasle in otroke za celotno knjižnično zbirko. Ob koncu leta 2019 je bilo omenjeno razmerje 73,50 % naslovov gradiva za odrasle in 26,50 % gradiva za mladino. Vzrok za to je predvsem v strukturi knjižničnih fondov, ki se dopolnjujejo od 1945. leta. Priporočena razmerja bomo skušali doseči z večjim odpisom neaktualne in zastarele literature za odrasle ter z nakupom večjega obsega knjižničnega gradiva za otroke in mladino. Slednje pa je v veliki meri odvisno od ponudbe na trgu in finančnih sredstev. V letu 2021 načrtujemo nakup 30 % oz. 701 naslov za mladino in 70 % oz. 1.635 naslovov za odrasle uporabnike.

Struktura gradiva v celotni knjižnični zbirki glede razmerja med strokovnim in leposlovnim gradivom je v priporočenih mejah. Z nakupom v letu 2021 bomo skušali zagotoviti ustrezno razmerje med leposlovnim (do 50 %) in strokovnim gradivom (do 50 %). Z velikostjo krajevne knjižnice naj bi se povečal tudi delež strokovnega gradiva.

Od načrtovanega obsega nakupa bo za kolekciji premičnih zbirk Cerklje ob Krki in Pišece nakupljeno 63 enot knjižničnega gradiva, saj velik del knjižnične zbirke menjamo in tako aktualne vsebine približamo tudi uporabnikom v izposojevališčih premičnih zbirk. Za Posavsko potujočo knjižnico bomo kupili 412 enot knjižničnega gradiva.

V letu 2021 bomo dokupili v slovenskem jeziku 78 novih naslovov e-knjig na Biblosu in 100 naslovov zvočnih knjig na portalu Audibook.

Občina Brežice bo sofinancirala nakup knjižničnega gradiva s 43.302,71 evra. Od tega zneska je 7.302,71 evra namenjenega za gradivo Posavske potujoče knjižnice. Za skupni občinski znesek načrtujemo nakup 1.804 enote oz. 0,08 enote knjižničnega gradiva na prebivalca občine.

Besedilo letnega načrta nakupa knjižničnega gradiva je dostopno na spletni strani Knjižnice Brežice, na povezavi <https://www.knjiznica-brezice.si/katalog-javnih-informacij.html>.

Datum: 9. 12. 2020

Številka: 285/2020

Pripravila:
Simona Kene
Bibliotekarka

Mag. Tea Bemkoč
direktorica